

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 24 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blá govorniki pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovincu“ v premislek.

(Dopis. — Konec.)

Francozi so zbudili med nami nekaj življenja. Bivali pa so prekratek čas na Kranjskem. Vodnik je zapel: „Ilirija, vstani!“ pa je moral hitro utihniti. S. Gregorčič! Žvrgolelo je to nebeško bitje tako ljubo sladko! — Mili duhovni sorojaki, niste ga radi poslušali, in moral je utihniti. — Aškero! Še zdaj, ko se vam je umaknil, zariga nad njim kak vaš osel. Kaj še hočemo mož iz vaših vrst šteti, ki se poznajo dalje časa, ko 24 ur? Žurnalisti ste, pa naši so bili boljši. Saj vaši živijo tudi zdaj dobro polovico od polemike z nami. Drugače bi morali moliti roženkranj. Pa prepisovanje molitvenih knjig, ki jih prodajate na metrske stote, to vendar ni literatura v naših časih! Ali druga po-božna tvarina! Res, ako le res ljudstvu prija. Če mu prija, potem je dobro. Ali bojimo se, da teh knjig bere malokdo. Pa nekaj, za božjo voljo, morate v času, ko se ljudje toliko šolajo, vendarle storiti, drugače res ne zaslužite tople juhe! V alumnatih se redite, drugi akademiki morajo stradati. Kmalo pridete v dobre službe. Vse to vam daje boljšo postelj. Tobaka, luči, tople peči, vsega vam je dosti. Časa dovelj. In nič skrbi. Posvetni človek mora tudi za fami-lijo skrbeti, in le državni uradnik ima si-gurne dohodke, drugi ne.

Čitalnice so storile dosti narodne agi-tacije in je še store. Osnovale so se skupno s posvetnjaki. Ravno tako „Matica“. Šele, ko so se posvetnjaki zbudili, je šlo z agi-tacijo naprej; brez teh vi sami še psa ne bi odgnali od tople peči. Mi mislimo, da nima narod nikomur hvaležen biti za to, kar se zanj stori. Dolžnost je to vsakega, posebno onih, ki jih narod dobro redi. Ali v začetku so naši posvetni proletarci storili največ dela. — Slomšek, Orožen! Agitatorji: Rajč-Žužal! Hvaležen jim spomin! Trstenjak, ki je učil marsikatega mladiča! Danes bi bili vsi ti na indeksu. Tudi drugod se jih najde. A vmes že doktorji Ulage, ki napo-

tevajo zdajšnje korenjake. Rajči, Trstenjaki, Žuže so hoteli pridobiti meščanstvo.

Začetek našega vstajenja je bil živější na Štajerskem. Tam se je pa mnogo grešilo. Odtujenci so ostali v tujih nazorih na Šta-jerskem, Koroškem in v obmorju. Že dolgo prej bi se moralo začeti na vsej progi s pridobivanjem meščanstva, in če to meščan-stvo ni hotelo, moglo za duhovenstvom, potem se je moralo delati drugače in tako kakor na Kranjskem.

Da ste, katoliški duhovniki, fevdalna vlast, ki se ne more sprijazniti s teženjem meščanstva, zastopnika drugega gospodar-skega teženja, to vidimo po vsem drugem svetu. Na to ni nihče mislil, in tako smo prepuščali avstrijskemu nemškemu urad-ništvu naše drugo meščanstvo, ki bi se bilo dalo pred 30 leti še pridobiti.

Na Kranjskem je složni boj pripravil deželni zbor v slovenske roke. To je vse, kar zamoremo v dobro šteti slogi. A tam na meji! Če tam narod umrje, je Kranjska tudi izgubljena. A boji z vami na Kranj-skem so nas in vas spravili do večjega de-lovanja. Ta boj je tudi vam kot kasti ko-ristil, ker dal vam je iz naših vrst nekaj sobojevnikov, ki vaše duševnosti dopolnu-jejo, ki so celo vaši voditelji. To voditeljstvo je precej drago, pa ker drugače ne gre, je treba poseči v žep. Tenori so redki, zato dragi.

Ni še veliko videti kulture modernega gospodarstva. A za to mi ne moremo. Stare grajske in meščanske rodovine niso po proti-reformaciji delale mej narodom naprej. Kar je prišlo na njih mesto, ni bilo kaj dosti prida. Nič bogastva se ni nabralo iz umi-ranja fevdalitete, naše hoste so šle za mal denar, in moderne kmetije še ni razvil naš veleposestnik. Premogokopi so šli na večno v tuje roke. Lump, ki več da, kakor pa ima. Naš meščan je bil v vaši šoli, in to ni bilo dobro zanj. A morebiti še ni vse izgub-ljeno. Vsaj nekaj kapitala je v naših deželah, v nekaterih je tudi kmet branilnični vla-gatelj. Naša sreča je še, da se naš meščan briga za povzdigo kmetijstva. Naša mesta

še niso velika, naš meščan tudi po večjem kmetuje. Ni navezan samo na dohodke obrta. In to ga še bolj druží s kmetom. Oba sta si potrebna. To prijateljstvo vam je, prečastiti duhovni rojaki, veliko zlo, zato ga hočete razdreti. Bog ve, da to ni dobro! — Ko bi to prijateljstvo stalo v obmejnih krajih, in povsod že dalj časa živo rastlo v korist povzdige kmetije ter meščanskih produktivnih obrti, danes ne bi narod hodil v Ameriko, na Vestfalsko, gor. Štajer. S tem se grobovi odpirajo. Ali smo mi, posvetnjaki tega krivi? —

Pa v drugem imamo že nekaj fun-dusa. Imamo že precej dobre učitelje, na univerze pošiljamo mladino in naši juristi niso najslabši v Avstriji. Naši ljudje so tudi višji sodniki in bilo bi jih še več, ko bi odtujeno meščanstvo, kakor vi, rajše tujcu, nego domačinu ne privoščilo teh dobro plačanih mest. Vedno več dobivamo zdrav-nikov, učiteljev poljedelstva, tudi učilnic, mehaničnih meščanskih del smo že nekaj postavili.

Tehnika pa je še bolj zapuščena. Tega je vaša latinščina kriva. Pa pojde že še to. Če bi vi in mi ne bili toliko časa lenobni, če bi se bili že prej sprijeli, bilo bi dosti boljše na vsem polju narodovega razvoja.

Taka je tedaj bilanca naša in vaša. Pozdravljamo Napotnika, ki zлага nemškemu viteškemu redu na Slovenskem slavošpeve, zadovoljni smo tudi z delom Bonaventure, ki hoče naše meščanstvo dreti s svedrom. Bolj ko sovražite to meščanstvo, boljše bo za ves narod. V tem ste produktivni, tega vam ne bo nihče zanikal. Morebiti pripra-vite s tem sovraštvom vse meščanstvo na slovenskih tleh do skupnega zavednega gospodarskega dela in iz tega pride lahko tudi kaj drugega. Farovskega dela je treba pa sto let odpraviti; pa morebiti pojde. Če pa ne, potem zapojete vi, katoliški du-hovniki, na grobišču narodovem svoj „de profundis“.

K. S.

V Ljubljani, 10. avgusta.

Nov fiasco politike Goluchowskega.

Tako nesrečnega zunanega ministra kakor je grof Goluchowski Avstrija že dolgo ni imela. Dopolni politika grofa Bülowa od vspeha do vspeha. Grof je bil v Avstriji Muravév v Aziji in na Balkanu spak nove pridobitve, žanje Goluchowski poraz za porazom. Naša država je na Balkanu najnepriljubnejša in o kakih uspehih na na-rodno-političnem polju izven Evrope pri nas niti govora ni. Sedaj pa se je odtegnila vplivu Avstrije še Srbija. Tu je protežiral Goluchowski germanizacijo ter bil najmo-gočnejši zaščitnik pustolovca Milana. Ko je Aleksander postavil očeta pred vrata, je hitel Milan najprej na Dunaj. Upal je, da najde tam pomoč, toda upliv Rusije na Av-strijo je bil večji kakor ljubezen Goluchow-skega do Milana. Vse besnenje židovskih in nemškonacionalnih listov ni moglo pomagati Goluchowskemu in Milanu. Aleksander se je oženil s Srbkinjo in se očitno nagnil na stran Rusije. Ruski car je prvi čestital za-ročencema, zastopnik ruskega carja je bil prva priča pri poroki, ruski zastopnik je govoril prvo napitnico in kralj se je zahvalil najprej ruskemu carju. Šele proti koncu di-nerja se je Aleksander skupno zahvalil tujim suverenom, a avstro-ogrskega vladarja ni omenil pri tem z nobeno posebno opombo. Goluchowskega nemška politika v Srbiji je doživela v nedeljo velikanski fiasco. V „In-formation“ dokazuje neki jugoslovanski po-slanec, kakov poraz je doživela politika grofa Goluchowskega v Srbiji in s tem na vsem Balkanu. Kolikokrat so slovanski po-slanci v delegacijah opozarjali grofa Golu-chowskega, da si je treba v narodu iskati simpatij, ne pa da se naš vpliv opira le na oči jednega Milana. Opozarjali so ga, da je to tem dvomljivejša opora, ko more v narodu srbskem sleherni hip bukniti ogorčenje proti Milanu in ga pognati iz Srbije. In prišlo je to veliko poprej, nego so pričakovali sva-rilci sami. Milan je postavljen pred vrata, in s tem je izgubljen zadnji ostanek vpliva

LISTEK.

Prešeren — človek.

Spisala Márica II.

Čitaje „Poziv gg. sotrudnikom „Ljub-ljanskega Zvona“ v julijevi številki teko-čega leta, spomnila sem se i jaz nekaterih prav zanimivih potez iz življenja našega pesnika-prvaka Prešerna.

Za mojih dijaških let v Ljubljani po-nujala se mi je večkrat prilika, da sem hodila s svojo nepozabno prijateljico mla-dostnih let na počitnice k njeni obitelji v Kranj. Njena mati, gospa P., hči bogate in ugledne rodbine v Kranju, vedela je mnogo povedati o Prešernu. Za njegovega bivanja v Kranju je bila omenjena gospa mala punica.

Če se ne motim, je bila v hiši njenih starišev gostilna, kamor je Prešeren rad za-hajal in se sosebno rad kratkočasil z mlado Albinco. Otroke je sploh nenavadno ljubil in imel vedno polne žepe cukrčkov in drugih sladkarij za svoje male prijatelje in prijateljice, katerih sladkosnednost je kar očitno pasel po ulicah.

Pa najbolj sta si bila dobra z malo Albinco. Dostikrat, ko je sedeval na njiho-vem vrtu, učil jo je, naj reče: „Prešeren veren, pa vendar neveren“. To je morala

ponavljati, da si je zapomnila in ko sta se spet sešla, bilo je prvo: „Albinca! povej, kakšen je Prešeren, potem ti dam cukrčka!“ ...

Gospa mi je pravila, oziroma svoji hčerki in meni, da je veroval v Boga in Kristusa, a Bogorodice ni častil kakor de-vico, ampak najvzornejšo in najbolj ju-naško mater, katera je izpraznila najgren-kejšo kupo trpljenja.

Na smrtni postelji pa, ko je ležal v poslednjih vzdihih in so mu okoli stoječi ponujali hladne vode, ker je imel zelo se-žgane ustnice od notranje vročine, niti do-volil ni, da bi mu bili le kapljico spustili v suha usta, da, celo razpokanih ustnic si ni pustil zmočiti, govoré s slabim glasom: „Kristus je tudi na križu trpel grozno žejo, pa si je ni mogel ugasi“ ...

Ob prvi priliki smo šle: gospa P., njena hčerka B. in jaz na njegov grob.

Ravno nekaj dnij pred počitnicami nam je profesor slovenščine nekako pri-krito, naj rečem: tako po šolski, povedal, kakšen zločin se je zgodil s Prešernovo lite-rarno zapuščino tik pred njegovo smrtjo. Kakor hodi maček okoli vrele kaše in skuša lizati lepo pri kraju ... površno in s strahom, da bi se ne opekel, tako se nam je govorilo o naših velmožah in tako se še govori in se še bo — Bog ve, kako dolgo, a nekatere bistre glavice so takoj

uganile, kam pes taco moli: Pomagale smo si z brati visokošolci, kateri so nam pove-dali marsikaj, kar je dvigalo naš greben in podpihovalo našo sveto jezo. Češ, kako pa nemški profesor dviguje in proslavlja nemške veleume in cela dolga vrsta jih koraka liki paradesoldati mimo nas, a kako dela naš profesor? Dnevopis rojstva! — Dnevopis smrti. To je bilo najvažnejše. Za rojstvom je sledila fraza, da je bil sin ubogih, no, poštenih starišev, kako se je šolal, kako pisal. — Prosim, a v zadnjo točko je bilo sprejeto samo to, kar ni imelo „nevarnega“ naslova. A predaleč sem prišla od svojega smotra.

Stoje ob Prešernovem grobu in drhte v mladostnem ognju in v svoji pritlika-vosti pred njegovim velikim duhom, o ka-terem sem bila prepričana, da plava okoli mene in s prizanesljivim smehljajem zre v kipeče srce svoje čestilke, katera je ravno par trenutkov prej slišala njegove ob smrtni uri govorne pretresljive besede, sem snula težke misli. Te misli so se pa raz-vijale z leti zrelosti in postajale vedno težje. Zaničevanje, gnjev in sramota za tiste, ki so Prešernu „nevernežu“ v svoji tesnosrčnosti in nevednosti — Bog nebeški sam naj sodi — tako otežili poslednjo uro, narod slovenski pa brezdvomno oropali slave, katere nam ni mogoče dostojno oceniti.

Akoravno bi ustrezali slavnostni šte-vilki sosebno krajši prispevki, nisem dela-te snovi v njej primerno obliko, ampak jo objavljam iz različnih obzirov rajši kakor listek v „Narodu“, kateremu sem poslala adresu gospe P. v Kranju, katera še živi. Od nje bi se še dalo nemara izvedeti mar-sikaj, a ker jaz, žalibog, nimam prilike za to, prepustam te vrstice — kamen do ka-mena palača — spretnejšemu in „Ljublj. Zvona“, sosebno pa Prešernove številke do-stojnemu peresu. Gg. pisatelje in pisateljice si pa usojam opozoriti na omenjeno gospo, katera gotovo pozna še tega ali onega, ki je bil v ožji dotiki s Prešernom v Kranju in na razpolago ji je skoraj gotovo še precej znamenitostij iz Prešernovega živ-ljenja, katerih pa ni hotela praviti mlečnima učiteljicama, ker je jako pobožna — nota bene! —

Utis, s katerim odoljeva z nami tak človek, kateri je živel kakor sodoben genija, kateremu se klanja ves naobražen svet, je nekaj mogočnega, posebno za mlado srce. Zatorej, Ti veliki duh, katerega spominu poklanjam te skromne vrstice, ne šteji mi v zlo velike smelosti, katera me je nadvladala, ko sem stala prvič ob Tvoji mogili. Dandanes bi si na istem mestu niti ne drznila misliti, da samo gledaš iz svetlih višav na mojo pritlikavost in neznatnost!...

Avstro-Ogrske v Srbiji. Z dogodki na svatbenih slavnostih se je Srbija definitivno ločila od trozveze in se postavila na stran dvozveze. Pod patronanco Rusije izvršena poroka je eklatanten poraz grofa Goluchowskega in težko oškodovanje interesov naše monarhije. Najčrneja proročanja nasprotnikov politike grofa Goluchowskega so se uresničila v polni meri. Grof Goluchowski pa bo moral odgovarjati v delegacijah zastopnikom avstro-ogrskih narodnosti radi svoje nespretnosti.

Vojna na Kitajskem.

„Reut. Office“ poroča iz Tsientsina 5. t. m.: „Bitka pri Pejčangu se je začela danes ob pol 4. uri zjutraj. Kitajci so bili iz svojih utrdb pregnani. Rusi so imeli 500, Angleži 50 mrtvih. Izgube Nemcev in Japoncev še niso znane, a so menda velike. Pot do Pekina se smatra odprta.“ Vsekakor je ta uspeh pri Pejčangu velevažen. To so menda izpredeli tudi Kitajci v Pekinu, kajti italijanski konzul v Šanghaju je dobil brzojavko, da so „Kitajci zopet začeli naskakovati angleško poslaništvo. Dne 2. t. m. se poslaniči niso mogli junaško ustavljati napadovcem“. Ako se niso več ustavljali, ali so se potem udali? Težke skrbi za življenje tujcev, katerim primanjkuje živil in streljiva, so torej zopet jako opravičene. Da poslaniči vzlic pozivu kitajske vlade, naj odidejo v Tsientsin tega niso storili, tiči vzrok v njihovi bojazni, da bi jih boksarji na poti iz Pekina do Tsientsina pobili. Iz Pejčanga marširajo zavezne čete proti Yangcunu. Iz Washingtona poročajo, da namerava severnoameriška vlada predlagati kitajski vladi, naj dovoli, da pridejo zavezne čete pod zastavo parlamenterja do Pekina, in da potem odvedejo iz Pekina poslanike in tujce. To poročilo je docela neverjetno, kajti četudi bi kitajska vlada kaj takega dovolila, bi se za njeno dovoljenje boksarji ne menili ter zavezne čete napadli. Značilna je za to prepoved taotaja, ki prepoveduje izvoz živil. Ta prepoved ima namen zaveznikom v severni Kitajski dovoz živil odrezati in spraviti jih glede prehranitve vojakov v čim največjo stisko. Rusi dosežajo vsak dan v Mandžuriji lepe uspehe. General Rennenkampf je vzel mesto Aigun. Kitajci so bežali. V mestu Kalgau so Kitajci porušili rusko cerkev in več hiš. Mongoli so Rusom prijazni ter se nočejo pridružiti boksarjem.

Vojna v Južni Afriki.

V sredo se je odgodil angleški parlament s prestolnim nagovorom, v katerem je naznanila kraljica, da se republika Oranje anektira. Transvaala govor niti ne omenja; menda se razume samo ob sebi, da se Transvaal anektira tudi. Saj je Transvaal zakrivil sedanjo vojno, ker se ni hotel udati angleški lakomnosti. Oranje je Transvaalu le tovariš. Prestolni govor pravi, da se vpelje v Južni Afriki „dobra in pravična vlada“, ki bode „jamčila jednake pravice in privilegije“. Kakšna je angleška vlada, se vidi na pr. v Indiji, kjer radi neznosnih davkov vladajo strašna lakota in razne kužne bolezni. No, Angleže so uspehi v Južni Afriki že doslej stali ogromne svote, okoli 30.000 ubitih vojakov in častnikov. Nad 10.000 pa jih je neozdravno bolnih, pohabljenih ali pa leže še po bolnišnicah. No, boja pa vzlic vsemu še noče biti konec in ga še dolgo ne bo. Par sto Burov strahuje celo ogromno Robertsovo armado, ki se je že jako skrčila. Robertsovi „bojim se“ in sumljivi „upam“ so zopet na dnevnem redu. 8. t. m. je došla v London sledeča Robertsova brzojavka iz Pretorije z dne 7. t. m.: Bojim se, da je posadka Elandsriverja po desetdnevnem odporu ujeta. Lord Kitchener zasleduje Deweta, ki je prekoračil včeraj, t. j. 6. t. m. reko Vaal. — „Daily Chronicle“ pa poroča: „Potrebne so energične odredbe radi preživljanja Pretorije, kajti Buri napadajo neprestano vse vlake“. Če Buri vlake napadajo in so potrebne „energične odredbe“, gotovo te vlake tudi polove in vzamejo. In zelo huda mora že prejeti za živila Angležem v Pretoriji, če morajo to povedati javnosti. Listi poročajo tudi iz Pretorije: 500 Burov v dvema topoma se je pojavilo 8 milj severno Pretorije ter prišlo z angleškimi prestražami v dotiko. Bojimo se, da Buri v Pretoriji dohajajoče Bure podpirajo. Dalje brzojavljajo iz Londona: Reuterjev biró po-

roča iz Amersfoorta 8. t. m.: General Buller je včeraj ponoči dospel s svojimi četami semkaj. Sovražnika, katerega je vodil Kristjan Botha v štirih oddelkih, je pregnal s takozvanega Kopjekraala. „Times“ pa poroča: Prodiranju Bullerju se ni stavila nobena zapreka na pot. Buri so bežali proti severju. Angleži so izgubili 25 mož. — Pač čudno, da so izgubili 25 mož brez vsake zapreke! Očividno Angleži zopet prav grdo lažejo in so jo zopet dobili prav pošteno po hrbtu!

XII. skupščina „Zaveze avstrijskih jugoslov. učiteljskih društev“ v Mariboru.

(Izvirno poročilo.)

Iz vseh slovenskih in istrskohrvatskih pokrajin je prihitelo dne 8. in 9. velikega srpana t. l. v Maribor naše vrlo učiteljstvo, da prisostvuje XII. skupščini svoje „Zaveze“. Prekrasni mariborski „Narodni dom“, ki se tako ponosno dviga iz čvrstih tal, je bil ta dva dneva poln živahnega gibanja in veselega življenja.

V naslednjem podajemo poročilo o tem vseskozi resnem zborovanju, ob katerem smo dobili vtisk, da je prešinjeno naše učiteljstvo s svobodomiselnim duhom, z zrelostjo in neustrašenostjo.

Seja delegacij.

Ko je bila končana seja upravnega odbora, ki je vse potrebno ukrenil za sejo delegacij, so se sešli odposlanci in odposlanke posameznih učiteljskih društev — po številu okoli 100 — v mali dvorani „Narodnega doma“ k delegacijski seji.

Predsednik „Zavezin“, gosp. učitelj L. Jelenec, otvori sejo. V svojem nagovoru je naglašal, da se je klerikalni zmaj izza lanske skupščine v Gorici zaganjal v naše vrste z neprimerljivo zlobo in brezobzirnostjo ter je dajal svojemu sovraštvu do naprednega učiteljstva duška z denunciranjem, opravljanjem in grdenjem. Ali ta klerikalna nestrpnost in zlobnost ni omajala pravega liberalnega čuvstva, ki vlada med učiteljstvom, katero združuje naša „Zaveza“. Potem omenja nekaterih nedostatkov, ki na njih bolehalo nekatera naša učiteljska društva. Ti nedostaki bodo minili, kadar bo prešinila krepka volja delavnosti vse naše učiteljstvo. Gospod predsednik na to presrečno pozdravlja vse prisotne ter prečita nekatere točke poslovnega reda, katere je treba upoštevati pri zborovanju. Zapisnikarjem imenuje gospoda Petrička in Berčinca.

Ko prebere „Zavezin“ tajnik, g. učitelj Drag. Česnik imena delegatov in delegatij, se preide k poročilu tajnikovem o delovanju „Zaveze“ in njenih društev. Iz njegovega temeljitega poročila posnamemo, da je v „Zavezi“ združenih 34 slovenskih in hrvatskih učiteljskih društev s 1504 člani. Ta društva so imela v preteklem letu 95 zborovanj s 194 predavanji. V svojem poročilu je povdarjal hrup, ki so ga zagnali klerikalci v svojem časopisju zavoljo imenovanja častnim članom „Zaveze“ gg. Ivana Hribarja in dr. Ivana Tavčarja. Poročilo govori nadalje o preuredbi listov, ki jih izdaje „Zaveza“ — „Popotnika“ in „Učiteljskega Tovariša“ ter o ustanovitvi novega mladinskega lista „Zvončka“. „Zaveza“ ima torej sedaj tri svoje liste, ki ji delajo čast in bodo našemu učiteljstvu prinesli mnogo duševne in gmotne koristi. Ves klerikalni boj proti tem našim listom je bil vkljub hudi (!) konkurenci „Slovenskega Učitelja“ — seveda brezuspešen.

V naslednjem poročila tajnik o drugih važnih korakih in ukrepih, ki jih je storilo vodstvo. „Zaveza“ je bila zastopana pri shodu vsega avstrijskega učiteljstva na Dunaju ter je tudi zlasti po zaslugi občinskega sveta ljubljanskega in upravnega odbornika g. Dimnika poskrbela, da dobi šolski muzej v novem šolskem poslopu ljubljanske dekliške osemrazrednice primerne in lepe prostore. — „Zaveza“ je tudi vplivala na dalmatinsko učiteljstvo, da si ustanovi svoja društva, ki naj pristopijo k „Zavezi“.

Vse delovanje „Zaveze“ temelji na določilih državnega šolskega zakona, ki ga je sankcioniral cesar sam. Na tej podlagi bo delovala „Zaveza“ še dalje. „Zaveza“ bo hodila po ravnem poti naprej, da pripori v sebi združenemu učiteljstvu lepšo bodočnost. To poročilo, polno krepkega in odločnega duha, ki ga priobči v celoti

„Učit. Tov.“, je sprejela delegacija z burnim odobravanjem.

K poročilu tajnikovemu se oglasi gosp. Dubrovič od Svetega Mateja v Istri ter z vznesenimi besedami naglašja, da vlada med istrskim učiteljstvom in tamkajšnjo duhovščino najlepša sloga. A ono, kar govori tajniško poročilo o kranjskem klerikalizmu, naj se debelo natisne in razširi med ljudstvo! —

Blagajnik, nadučitelj g. Fr. Luznar, poroča o „Zavezinem“ gmotnem stanju. „Zaveza“ je imela vseh dohodkov 1189 80 K in 1166 85 K stroškov, torej 22 05 K prebitka. Poročilo je bilo odobreno.

Tudi poročilo v „Popotniku“ (poročevalec g. Fr. Luznar), o „Učit. Tovarišu“ (poročevalec g. Fr. Črnagej) in o „Zvončku“ (poročevalec g. L. Jelenec) je bilo enoglasno in odobruje vzeto na znanje.

O šolskem muzeju sta poročala gg. Dimnik in Jelenec, in tudi to poročilo je delegacija s priznanjem odobrila.

Pregledovalcema računov so bili izvoljeni na predlog g. Porekarja gđ. Janja Miklavčič ter gg. Rojina in Rus.

Po utemeljevanju „Zavezinega“ blagajnika in po raznih opazkah gg. Mataviča, Tomana, Strmška, Černeja in Strelca so ostali letni doneski „Zavezinih“ členov isti.

Ko prebere g. Porekar vzpored za glavni zbor, kakor ga je določil upravni odbor, utemeljuje g. ravnatelj I. Lapajne iz Krškega te le predloge: 1. „Zaveza“ naj posreduje, da se na Koroškem ustanovi vsaj eno slovensko učiteljsko društvo, n. pr. za celovško okolico. 2. „Zaveza“ naj priredi prej ko prej glavno skupščino „Zaveze“ v Celovcu. 3. „Zaveza“ naj s pomočjo slovenskih rodoljubov širi svoje liste in drugo slovensko slovstvo brezplačno med slovenskim učiteljstvom na Koroškem. Vsi predlogi so se po nekaterih opazkah gg. Strmška, Strelca, Mataviča, Jelenca in Černeja enoglasno sprejeti.

Delegacija je potem sprejela nekaj predlogov, oziroma nasvetov celjskega učiteljskega društva, g. Jarca in g. Pečovnika ter je izvolila enoglasno predsednikom „Zaveze“ avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“ gosp. L. Jelenca, I. tajnikom gosp. Drag. Česnika in blagajnikom gosp. Fr. Luznarja. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. avgusta.

— **Osobna vest.** Gospod dr. Emil Papež, sekundarij v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu, je imenovan operaterjem na operacijskem institutu dvornega svetnika Chrobaka na Dunaju. Mesto sekundarja v imenovani bolnici bo s 15. septembrom prosto.

— **Odlikovanje.** Cestar A. Šabec v Hrastju je bil odlikovan s srebrnim križcem za zasluge.

— **Banket učiteljske „Zaveze“ v Mariboru.** Spričo obilice gradiva smo mogli prinesiti danes le začetek poročila o zborovanju učiteljske „Zaveze“. Poročilo končamo jutri. Danes omenjamo le še banketa, ki se je začel ob 1. popoldne. Najprej je napil cesarju predsednik „Zaveze“, g. učitelj Luka Jelenec, gostom je nazdravil g. učitelj Lasbacher, g. učitelj Strmšek je nazdravil častnima članoma „Zaveze“, g. deželnemu odborniku drju. Iv. Tavčarju in g. županu Hribarju, g. Papaček je napil slovanski vzajemnosti, g. župan Hribar je napil „Zavezi“, g. učitelj Česnik češkemu narodu in g. dr. Tavčar naprednemu učiteljstvu. Zborovalci so priredili govorniku prisrečno ovacijo. Natančneje bomo poročali tudi o teh govorih v jutrajšnji številki.

— **Sankcioniran deželni zakon.** Cesar je potrdil v deželnem zboru kranjskem sklenjeni zakonski načrt, s katerim so se izpremenile nekatere določbe zakona z dne 29. aprila 1873.

— **Ferijalno društvo „Sava“** je na svojem izrednem občnem zboru dne 4. t. m. izvolilo g. lekarnarja, župana in ces. svetnika Karola Šavnika v Kranju za zasluge za narod in društvo z vslikom častnim članom. Na mesto odstopivših odbornikov so bili izvoljeni med. Gabrijel Hočevnar, blagajnikom, in phil. Miklavž Omrza upravnikom za Gorenjsko okrožje.

— **Žalovanje tržaških irredentovcev** je bilo včeraj nečuvno demonstrativno.

„Edinost“ poroča: **Dovršeno je!** Hvala Bogu! Zdaj bo pač skoro konec nervozni vzruženosti, v kateri se trese ves Trst že nad teden dni. Žalost je dospela do vrhunca. Trgovine, gostilnice in kavarne zaprte. V svetilnicah gori ob belem dnevu plinova ali električna luč, s svetilnic pa vise črni flori. Po ulicah se vse tre radovednega občinstva. Prostor pred cerkvijo sv. Antona novega je natlačen. Vse dolga na rudečem mostu stoje radovedneži. Množica redarjev — v paradi — se vadi v moderni masaži, da dela prostor nešteti kočijam, ki privažajo „pobožni“ narod v cerkev. Seveda brez listka italijanskega konzula ne moreš v svetišče. Ob 9. uri so se začeli privažati vozovi, vsi nakičeni s črnim florom, iz večine gorijo tudi na njih luči. S cilindrov kočijažev so tudi viseli črni flori. In prihajali so tržaški židje, konzuli vseh držav in držav, gospodje mestni očetje, gospod magnifico s svojimi lakaji v rudečih frakih; tudi c. kr. uradi so bili zastopani polnoštevilno; da ni manjkal ekselencia g. namestnik, to se pač samo po sebi razume. Le vojaškega dostojanstvenika ni bilo nobenega. Ob 10. uri so bili gospoda zbrani v cerkvi. V hipu je ljudstvo udrlo čez spraznjeni prostor proti cerkvi. Vsi redarji ga niso mogli zadržati. Ob glavnem uhodu pa so se postavili občinski „levi“ — jekleni in en zlat mej njimi. Vrata cerkve so zaloputnili in zaklenili. Zdaj bi bilo vse dobro, a neki konzul je bil tako nepreviden, da se je zakasnil. Po dolgem suvanju je dospel do uhoda v cerkev. Morali so mu odpreti. Ko se je to zgodilo, je ljudstvo udrlo v cerkev. Vsi „levi“ ga niso mogli zadržati. — Druge nesreče ni bilo. — Okna bližnjih hiš so zasedli fotografi, novinarji in izbrano občinstvo. Zdaj še le vemo, zakaj je magistrat tako hitel z dovrševanjem svoje palače na oglu ulice Caserma nasproti cerkve sv. Antona. Kje bi pa sicer stali in gledali njegovi ljubljenci...! Po maši se je vsula množica po bližnjih ulicah. Redarji so hitro zaseli vse ulice, ki vodijo do italijanskega konzulata. Očividno so hoteli preprečiti vsako demonstracijo. Niso se motili. Kmalu je skušalo par stotin „patrijotov“ udreti pred konzulat, a redarji so zavrnili ta naval. Pred cerkvijo sv. Antona novega je nadaljevalo vrvenje, kajti vedno so prihajale nove množice v cerkev, ogledovat si žalno dekoracijo in storiti, kar niso mogle storiti mej mašo. Po vseh ulicah se je srečevalo v črno oblečene ljudi — moške in ženske. Če že ne družega, vsaj črne ovratnice so imeli. Kakor posebnost naj navedemo še, da je v ulici Rossetti, v najbližji sosesčini znamenitega konservativnega agitatorja in namestniškega računarskega svetovalca, Ivana Folliè, vihrala lepa italijanska trikolora...!

— **Žalovanje v Gorici.** Ko je umoril italijanski anarhist avstrijsko cesarico, ni bilo v avstrijski Gorici nič vsega tega, kar se godi zdaj, ko se je pripetila enaka usoda kralju Umberto italijanskemu. Da avstrijske oblasti vse to žalovanje pospešujejo, je njihova reč. Bojimo se le, da bo od tega žalovanja še glava bolela marsikakega avstrijskega diplomata. Toda že danes povemo, da vse to žalovanje daje resno misliti nam ne kot Avstrijcem, marveč kot — Slovencem. Na naših tleh se mirno vrše ultrairredentovske demonstracije, katerih ne moremo mirno gledati! Ob 10. uri je bila slovesna maša zadušnica, katero je organizovala „radi lepšega“ kolonija laških podanikov, katerih živi od slovenskih grošev — nad 3000! S kolikim pompom je bilo vse uprizorjeno! To je bil lussu, to svečanost, da ni bilo še take! Vse ob sodelovanju avstrijskih oblastij! To smo si zapomnili! Ali kolik terorizem i na one, ki nikakor niso istega mišljenja! „Gioventù italiana“ je izdala kar parolo, da morajo biti med mašo zaprte vse stacune! In celo slovenskim trgovcem je došel ta „ukaz“ z napisom vred „Per lutto nazionale“. Kolika predrznost! Zapomnili smo si jo! Na slovenskih tleh vse to! Tako poroča „Soča“.

— **Občinski odbor kranjski** je v zadnji svoji seji sklenil, da se ima 70letnica cesarja Frana Josipa I. proslaviti na primeren način. Na koncu se je utemeljeval in priporočal občinski svetovalec g. dr. Val. Štempihar naslednji nujni predlog: „Naroča

se županstvu, da se obrne na o. kr. pošto ravnateljstvo v Trstu s prošnjo, naj nemudoma ukrene potrebno, da se uredi dostavljanje pošiljatev na pošti v Kranju primerno z lokalnimi in prometnimi razmerami, da se posebno zaukaže, da se imajo vse poštne pošiljatev dostaviti tekom jedne ure potem, ko so prišle v Kranj. Občinski odbor je soglasno pritrdil temu predlogu.

— **Nasledki Slomšekove slavnosti v Marenbergu.** Krojač Povoden je štirim pomočnikom odpovedal službo, ker so bili na „stari pošti“ in pri Slomškovi slavnosti delavskega društva. Sploh so Nemci in nemškotarji delali na vse kriplje, da bi bilo malo udeležencev, — a zaman.

— **Baron Schneider.** Prijatelj našega lista nam piše: Te dni sem izvedel, da je 4. t. m. v Celovcu umrl blagorodni gospod Karol baron Schneider pl. Arno. Pri tej priliki se mi zdi umestno, da tudi Vaš list sporoči o njem, kajti pokojnik je skoro ves čas svojega službovanja preživel med slovenskimi vojaki in cenil visoko njih hrabrost in spoštoval njih jezik. Govoril je gladko slovenščino. Pripomniti je še, da je njegov ded, kot polkovnik (1809) dobil plemstvo s pridevkom „Arno“, to je od „Arnoldstein“ (Podkloštra), s pomočjo koroških slovenskih kmetov iz Podkloštra in okolice s tem, da so ga krepko podpirali in mu dali volov v pripravo ter je tako veliko število avstrijskih topov rešil pred sovražnikom, česar se je tudi ranji rad spominjal. Bil je pri c. kr. 7. lovskem bataljonu, in sedaj pri celovškem domobranskem polku. Med slovenskimi vojaki je široko poznan in si je ohranil blag spomin! Lahka mu slovenska zemlja!

Bivši c. kr. lovec 7. bataljona.

— **Odbor „Narodne čitalnice“ v Kranju** je sklenil, da priredi v nedeljo, dne 16. septembra t. l., večjo slavnost v proslavo stoletnice Prešernovega rojstva. V hišo, kjer je genialni pesnik dlje časa stanoval in umrl, vzdala se bo bržkone na ta dan spominska ploča. Potrebna pogajanja se že vrše. Natančnejši vspeh objavimo skoro. Prosi se slavna narodna društva, da se pri prireditvi svojih veselice ozirajo na ta dan.

— **Vojške vaje.** 13. t. m. odrine tukajšnji divizijski topničarski polk št. 7 na vaje na Notranjsko ter bo prenočeval na sledečih postajah: 13. avgusta štab in bateriji št. 3. in 4. v Logatcu, 14. t. m. v Vipavi, 15. t. m. v Skrbini, oziroma na Gorjanskem pri Komnu; bateriji št. 1. in 2. pa 13. t. m. v Logatcu, 14. t. m. v Postojni in 15. avgusta v Sežani, oziroma na Razdrtem.

— **Narodna čitalnica v Ribnici** priredi v nedeljo, 12. avgusta z blagohotnim dovoljenjem preb. g. dr. T. Rudescha izlet na Ugarje, 20 minut od Ribnice oddaljeni gozd, ki je gotovo še vsem lanskim izletnikom v najprijetnejšem spominu. Odhod iz trga se prične po končanem cerkvenem popoldanskem opravilu. V korist prazne društvene blagajne ter družbe sv. Cirila in Metoda prevzele so postrežbo telesnim potrebam iz posebne prijaznosti v svojo oskrbo nekatere tukajšnje odlične dame, navdahnene z narodnim ponosom. Čitalniški pevski zbor izvajal bo razne pevske točke, katere bo vodil marljivi g. Holmar, a tudi ljubiteljem plesa bo s primerno godbo ustrezno. Ker se niso izdala posebna vabila, vabi odbor tem potom zlasti rodoljube iz bližnjih Vel. Lašč, Sodražice in Dolenje vasi k mnogobrojni udeležbi.

— **Jako cenena vožnja.** Pišejo nam: Kdor hoče potovati preko Budjeovic na Homec pri Kamniku, naj vstopi na ljubljanskem južnem kolodvoru, kjer plača za II. razred le 92 vinarjev. Tako morem vsaj soditi po vožni karti št. 0105, ki se je izdala 20. julija 1900 s tem-le tiskanim napisom: Laibach. Südb. Hometz via Budweis 2. Cl. Pers.-Zug. Ganz K 0-92.

— **Odbor za ljudsko veselico v logu na Grobškem** pri Postojni se mnogo trudi, da se bode veselica prav dobro vršila. V logu delajo se že ves teden razne lope ter streljšice in plešišče. Okolica se jako zanima in se že tudi prav pridno karte za tombolo kupujejo. Nadejati se je prav mnogobrojne udeležbe iz bližnje in daljnje okolice. Ker so dobitki pri tomboli večinoma koristne stvari za polje in dom in je čisti dohodek namenjen gasilnemu društvu — enemu najpotrebnejših in

koristnejših društev — je odborovo upanje na mnogobrojen obisk popolnoma opravičeno. V slučaju, da bi dne 12. t. m. deževalo preloži se veselica na dan 19. avgusta.

— **Predstojništvo meščanske korporacije v Kamniku**, sporazumno z vodstvom lovišča v kamniški Bistrici, naznanja, da bo dne 13. in 14. avgusta t. l. v kamniških planinah lov na divje kozle. Da se zabranijo vsakere negreče, so hribolazci prošeni, naj dne 13. avgusta opusté hojo v okrožju Bele doline (Ojstrica, Škarje, Planjava, Zelenica, Erzenik), dne 14. avgusta pa v okrožju „Bistriškega izvirka“ (od Kokerškega sedla do Kamniškega sedla).

— **Šola na Muti** se bo z drugim šolskim letom v dvorazrednico razširila.

— **Posojilnica v Ribnici.** Meseca julija t. l. vložilo je 171 strank 57.918 K 99 vin., vzdignilo 82 strank 26.522 K 29 vin., posojila pa se je izplačalo 25 strankam 31.950 K 06 vin. Promet za mesec julij iznaša 240.616 K 96 vin.

— **Nesreča.** Andrej Ilincič, 60 let star mož iz Dolja pri Tolminu doma, je kosil s svojim 16letnim sinom travo blizu globokega prepada. Veter je odnesel starčku klobuk in hoteč ga uloviti, je stekel za njim in padel v skoraj 400 m globok prepad. Njegov sin mu je pritekel na pomoč in našel očeta še živega, a kmalu za tem je starček umrl. Nesrečnež je zapustil 6 otrok, najstarejši ima 20 let.

— **Požar.** Dne 2. t. m. ob pol 3. uri zjutraj se je vnel senik posestnice M. Petrič na Bregu pri Kranju. Ogenj je uničil tudi poleg stoječi skedenj z deteljo, senom in slamo. Nadalje sta zgorela dva voza in trije stroji. Škode je za 4200 kron. Ogenj je moral kdo zaneti iz hudobnosti.

— **Toča.** Dne 30. julija proti 10. uri ponoči je bila toča v občini Št. Jernej nad Vrbovci in Drčo ter napravila v vinogradih in na polju za 8000 kron škodo.

— **Nesreči.** V Savi utonil je dne 25. pr. m. šolar, sin posestnika A. Gabriča na Žigerskem vrhu. Šolarji so se kopali; ko pa je šel Gabrič nekoliko bolj na globoko, ga je prijel krč in potopil se je. Čez poldrugo uro so dobili že mrtvega na suho. — Tisti dan pa je žena posestnika Antona Perca, četrte ure od Sevnice, gnala vola na vodo; ker pa slučajno ni pazila, da vol bode, se vol zakadi v njo in ji trebih čisto razpara. Prihiteli so hitro duhovnik in tudi zdravniška pomoč. Dne 20. pr. m. v nedeljo so jo odpeljali v deželno bolnico v Brežice.

— **Železnica na Slatino.** Vse predpriprave so malodane izgotovljene. Le zavoljo kolodvorov na Mestinju, Slatini in Rogatcu se bo še določilo natančneje.

— **Voditelj zobozdravniškega ateljeja,** Špitalske ulice 7., dr. Rado Frlan si je nabavil vse aparate za brezčutno ruvanje zob z dušikovim oksidulom.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 29. julija do 4. avgusta kaže, da je bilo novorojencev 22 (= 32,67 ‰), mrtvorojenec 1, umrlih 18 (= 18,21 ‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 3, za različnimi boleznimi 15. Mej njimi je bilo tujcev 5 (= 27,7 ‰), iz zavodov 6 (= 33,3 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so obboleli, in sicer za škrlatino 1, za tifusom 3, za trachomom 2 oseba.

* **Jezikovno vprašanje in orožniki.** „Nar. Politika“ poroča, da je 27. junija t. l. poveljnik češkega orožništva, obristlajtnant Weitenweber izdal razglas, v katerem je naznanil, da je dobil orožniški četovodja Karl Kus tri dni zapora, ker je pri neki sodni obravnavi izpovedal in se podpisal v češkem jeziku. Obristlajtnant ukazuje, da se sme orožnik pred sodišči posluževati le uradnega, nemškega jezika, in če sodnik nemščine ne zna, mora orožnik sam skrbeti za to, da se napravi protokol v nemškem jeziku. Ubogi orožniki na Češkem!

* **Vereščagin v Parizu — odbiti!** Slavnega ruskega slikarja Vereščagina je francoska slikarska jury odklonila ter njegove slike zavrnila z razstave. Vereščagin misli, da je tega kriva njegova serija slik, ki kaže Napoleonovo vojno na Ruskem. Morda pa je tudi — zavist! Vereščagin je pač le eden na svetu. Zato ga na razstavi v Parizu niti treba ni. Pozna ga vendar le vsak izobraženec.

* **„Še 12 Savoycev na razpolago“.** Vojvoda Aosta je sprejel častnike rimskega

topničarstva, ki so mu prišli radi smrti kralja izrekatí sožalja. Aosta je pri tej priliki dejal: „Anarhistični morilci naj vedo, da jim je v hiši Savoycev še 12 členov na razpolago!“ S tem je hotel reči, da rodbine kralja Humberta ne bodo mogli zatreti tako kmalu.

* **Justifikacija v Dol. Tuzli.** Ahmed Begović je živel v bosenskem mestu Olovo v koči brata Redže. Plačeval ni ničesar. Nakrat se je Redže izmislil, da bo dal kočo v najem ter je zato prišel iz Sarajeva v Olovo in to sporočil bratu Ahmedu. Ahmed pa je ponoči Redžo ubil ter ga s pomočjo nekega človeka nesel v neko jamo. Pes neke družbe, ki je napravila izlet v okoličico Olova, pa je truplo zasledil. Sodišče je kmalu našlo morilca ter ga obsodilo na vislice. 28. julija je bil Ahmed Begović obešen v Dol. Tuzli.

* **Usmrtila se skupno s psom.** 55-letna gospodična C. iz ulice Bredow v Berlinu je bila strastna prijateljica živalij. V trenutku melanholije se je odločila umreti. Odpeljala se je s svojim psom v Nieder-Schöneweide, privezala psa nase ter skočila v vodo. Ker ni imela pri sebi nobenega znaka, so dognali njeno ime po pasji marki, ki je bila pod vratom psa, privezanega na njeno truplo.

* **Zastrupljeno mleko.** V Nov. Sandecu je kupila trgovka Ivana Mandelik na trgu 3 litre mleka. Liter ga je prepustila trgovki Leopoldini Boschi. Dva vnuka Mandelikove in 2 letna hčer Bosche so umrli, a tudi trgovki bodete menda umrli. Mleko je bilo zastrupljeno z volčjimi jagodami.

* **Premogov dim.** Največji vzrok, da je zrak v velikih mestih toliko slabši, kakor na deželi, je pač kurjava s premogom po mestih. Žganje kamenega oglja je v mnogem oziru zelo nezdavno. Prvič se porabi s tem za naše življenje neobhodno potrebni kisik, potem napolnjuje zrak z zoperno ogleňovo kislino in ogleňov plin, kateri je za človeška trupla pravi strup. K temu se pridružijo na milijone broječi drobni in kakor steklo ostri delci nesežganega premoga in fini pepelni prah, katerega soprova v svoja pluća, in ki nam omaže perilo in bivališča. Naravnost ogromne so množice škodljivih plinov, katere provzroča sežiganje premoga po velikih mestih. V Novem Yorku n. pr. se ceni poraba premoga na 6.000.000 ton (tona 10 met. stotov) na leto, za užganje te množice premoga je treba 16.000.000 ton kisika, a sežiganje te množice premoga napravi 22.000.000 ton oglove kisline, katere kvari mestni zrak leto za letom.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 10. avgusta. Ogrski ministrski predsednik pl. Széll, ki je bil včeraj dopoldne v Ištu pri cesarju v avdijenci, je dospel danes semkaj. V Ausseeju je posetil barona Clumeckega.

Trst 10. avgusta. Včeraj popoldne so se pripetile na borznem trgu demonstracije, ker sta bili dve prodajalnici odprti. Policija je demonstrante siloma razgnala in zaprla 11 oseb.

Rim 10. avgusta. Med včerajšnjim sprevedom kralja Humberta se je pripetilo več nesreč. V bolnišnico San Antonis so prinesli deset oseb s polomljenimi udi. V Turinski cesti je padel nekdo s strehe ravno na bajonete spodaj stoječih vojakov. V Via nazionale se je podrla tribuna ter je bilo ranjenih mnogo oseb, žensk in otrok in sicer prav takrat, ko je šel mimo kralj Viktor Emanuel. Nastala je velika panika. Bežeče ljudstvo je prodrlo vojaški kordon in spreved. Splošno se je mislilo, da se je zgodil nov anarhističen atentat. Knez Nikita črnogorski je potegnil meč in principi so hiteli z golimi meči h kralju, da bi ga branili. Tudi generali so potegnili sablje. Kralj pa je ostal miren ter ukazal, meče spraviti. V Via Serpenti je bilo ranjenih in pohojenih 50 oseb. Teško ranjenih je bilo okoli 20 oseb. Pred avstrijskim poslaništvom v palači Chigi so irredentovci nagnili demonstrativno zastavo z venci. Ljudstvo je protestiralo in nastal je tepež. Policija je imela ves dan mnogo opravka.

Rim 10. avgusta. Škof v Parmi ni hotel razobesiti črne zastave na polovico droga in je prepovedal med pogrebom kralja Humberta zvoniti. Množica je zatagadelj siloma razobesila zastavo na

škofovi palači ter sama zvonila po vseh cerkvah.

Rim 10. avgusta. Oficijozna „Agenzia Italiana“ javlja, da je kardinal Rampolla izjavil, da se stališče Vatikana napram Kvirinalu tudi posledje ne izpremeni, kajti sedanjih razmer papež absolutno ne akceptira. Vatikan je nespravljiv.

Milan 10. avgusta. Obravnava proti Bresciju se bo vršila 29. avgusta tukaj ter se bo dokončala v enem dnevu.

Berolin 10. avgusta. Policijski ravnatelj je izdal razglas, da bode radi anarhistov posledje policija strožje pazila na tujce.

Bruselj 10. avgusta. Med Belgijo, Francijo, Italijo in Španijo se vrše pogajanja, da se ustanovi skupna policija za anarhiste. Stroške bi pokrivala država skupno.

Beligrad 10. avgusta. Ministrski predsednik Nikolić je imenovan državnim svetnikom, sestra kraljice Draginje pa je bila imenovana dvorno damo.

Berolin 10. avgusta. V Poznanju se bo vršila v nedeljo poljska telovadna slavnost. Vlada je prepovedala nosenje sokolske obleke in zastav. Inozemci na slavnost sploh ne smejo priti, sicer bodo aretovani in izgnani.

Weimar 10. avgusta. Vlada je prepovedala neki shod, na katerem se je hotelo obravnavati o izgonu protestantovskih duhovnikov iz Avstro-Ogrske in o gibanju pod geslom „Los von Rom“.

Pariz 10. avgusta. Francoski poslanik v Pekinu, Pichon, je poslal potom kitajskega poslanika v Parizu zunanjemu ministru Delcasséju obvestilo, da morejo poslaniki in tujci samo takrat zapustiti Pekin, ako pride ponje dovelj močna mednarodna eskorta, ki bi mogla ščititi 800 tujcev, med temi 200 žensk in otrok, 50 ranjencev ter 3000 kitajskih kristjanov. Kitajski eskorti pa na noben način ni zaupati. To poročilo je napravilo v Parizu globok vtisk.

Berolin 10. avgusta. General grof Waldersee odrine na Kitajsko 21. avg. in dospe 22. septembra v Šanghaj.

Berolin 10. avgusta. Berolinska vlada je dobila obvestila, da je kitajska vlada naročila Lihungčangu, naj začne mirovna pogajanja. Nemška vlada pa namerava odgovoriti, da se bodo operacije nadaljevale, in da se morejo začeti mirovna pogajanja šele takrat, ko dospe mednarodna armada v Pekin.

Berolin 10. avgusta. Nemške čete za Kitajsko se pomnože še za 15.000 mož. Čas odhoda še ni določen.

London 10. avgusta. Sem je došla vest, da se je 30 yardov nad Tientsinom zbrala velika kitajska armada. Zategadelj se bodo morale mednarodne čete, ki prodirajo proti Pekinu, bržčas vrniti, da ščitijo Tsientsin, kjer je ostala premajhna posadka.

Bruselj 10. avgusta. V Pekinu je nastala velika panika, ko se je izvedel izid bitke pri Pejčangu. Po ulicah se vrše skoraj neprestani boji med pristaši princa Tuana in cesarja Kwangsu. Cesar priporoča, naj se nemudoma sklene s tujimi državami mir, da ne pridejo tuji voji v Pekin. V obrambo Pekina se zbere ogromna kitajska armada, ki bo štela 100.000 mož.

Bruselj 10. avgusta. Lihungčang je sporočil konzulom v Šanghaju, da se neha revolucija le tedaj, če zapuste Kitajsko vsi misionarji, in če se zamči integriteta cesarstva. Sicer revolucije ne bo konec.

London 10. avgusta. Cesarica vdova je poslala 28. julija štiri voze živih angleškemu poslaništvu v Pekinu.

London 10. avgusta. V ponedeljek se je vršila ob Yangtsunu velika bitka, ki je trajala štiri ure. Kitajci so bili premagani. Zavezne čete so imele 322 mrtvih in ranjenih.

London 10. avg. Iz Pretorije je došla vest, da so zasledili veliko zaroto, katere namen je bil, pomoriti vse angleške častnike in ujeti lorda Robertsa. Deset zarotnikov so zaprli.

Proti zobobolu in gnilobi zob
izborna deluje

Melusina ustna in zobna voda

utrudi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.
Jedina zaloga (10-32)
Iekarna M. Leustek, Ljubljana
Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 7. avgusta: Bruno Petauer, drogistov sin, 3 mes., Nove ulice št. 5., črvenasi katar.
Dne 8. avgusta: Emanuel Popovič, črkostavčev sin, 3 mes., Sredina št. 14., vnetje sopil.
Dne 9. avgusta: Anton Jeraj, delavčev sin, 14 mes., Karolinska zemlja št. 21., jetika.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306-3 m. Srednji snežni tlak 736-0 mm.

Avgrst	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 ur
9.	8. zvečer	737-0	15-1	sl. jug	jasno	
10.	7. jutraj	736-6	11-8	sr. jvzh.	megla	
	2. popol.	735-3	24-8	sl. svzhod	jasno	8-6 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 15-6°, nor-
male: 19-3°.

Dunajska borza
dne 10. avgusta 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-55
Skupni državni dolg v srobru	97-10
Avstrijska zlata renta	116-
Avstrijska krona renta 4%	97-50
Ogrska zlata renta 4%	115-35
Ogrska krona renta 4%	90-70
Avstro-ogrsko bančne delnice	1706-
Kreditne delnice	665-
London vista	242-82 1/2
Šemški drž. bankovci za 100 mark	118-47 1/2
80 mark	23-69
80 frankov	19-32
Italijanski bankovci	90-35
C. kr. cekini	11-41

Železninarja

izurjenega strokovnjaka, kateri bi bil spo-
soben tudi za potovanje, išče večja trgo-
vina z železnino. (1559-3)
Ponudbe pod šifro T. M. upravnistvu
„Slovenskega Naroda“.

Prostovoljno se proda
na Bledu (Zagorice)

lepa, nova hiša oziroma vila

sestoječa iz 9 sob, 2 kuhinj, jedilne shrambe in velike kleti. Sadni
vrt okrog hiše meri blizu orala.
Več se izve pri J. Peternel-u, županu na Bledu. (1599-2)

Na drobno.	P. MAJDIČ	Na debelo.
trgovina z železnino „Merkur“		
Celje, Graške ulice št. 12 (1558-3)		
priporoča različne poljedelske stroje priznane najboljšega izdelka, kakor: mlatilnice, slamoreznice, čistilnice za žito, mline za žito vežati, stiskalnice za sadje in grozdje itd.		
Vedno velika zaloga cementa , najboljšega gornještajerskega že- leza , stavbenih potrebščin , traverz , okovov , samo- kolnic , poljskega orodja , kuhinske priprave , štedil- nikov , peči in sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.		
Cene nizke.	Sl. občinstvo vabimo najuljudneje, si pri priliki ogledati našo trgo- vino in zalogo.	Postrežba točna.

	Podpisani priporočam slav. občinstvu svojo veliko zalogo koles, posebno občeznana prava			Zaloga šivalnih strojev.
	Styria kolesa			
	s patentiranim krogličnim tečajem, najboljši in najsolidnejši sistem v l. 1900, jako trpežna in lahko tekoča.			
	Vsi modeli so enotno zboljšani in poleg tega so jako znižane cene .			
	Pripomniti moram, da imam v zalogi edino le modele 1900, kajti vse prejšnje razprodal sem v jeseni pod svojo ceno, samo da mi bode moč v sedanji sezoni le z letošnjimi modeli slavnemu občinstvu vstrezati.			
Splošno		Franc Čuden , na Velikem trgu nasproti rotovža.		

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nelli. Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.

Poštna upraviteljica
vsprejme se takoj.

Ponudbe na o. kr. poštni urad v
Srednji vasi v Bohinju. (1589-2)

Ces. kr. avstrijske državno železnice.

Izvod iz voznega reda
veljavea od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal
v Ansee, Hll. Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Ga-
stein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na
Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. s jutraj
osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd,
Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Prago,
Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m.
dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m.
popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Prago,
Lipako, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zve-
čer osonni vlak v Jesenic. Vrh tega ob nedeljah
in praznikih ob 5. uri 41 min. popoludne v Podnart-
Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki:
Ob 6. uri 54 m. s jutraj, ob 1. uri 5
m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod**
v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob
5. uri 15 m. s jutraj osonni vlak z Dunaja via
Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra,
Hila, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Fran-
zensfeste. Ob 7. uri 45 min. s jutraj osonni vlak iz
Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. popoludne osonni vlak
z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Ma-
rijinih varov, Plnja, Budejevic, Solnograda, Linca,
Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta,
Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pon-
tabla. — Ob 4. uri 38 m. popoludne osonni vlak z
Dunaja, iz Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Fran-
zensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni
vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Bu-
dejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla.
Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20
min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — **Proga iz**
Novoga mesta in Kočevja. Osonni vlaki:
Ob 8. uri in 21 m. s jutraj, ob 2. uri 32 m.
popoludne in ob 3. uri 48 m. zvečer. — **Od-**
hod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7.
uri 28 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 6.
uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih — **Prihod v Lju-**
bljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m.
s jutraj, ob 11. uri 6 m. popoludne, ob 6. uri 10 m.
in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob ne-
deljah in praznikih. (1305)

Dovršen šestošolec
sprejme se kot (1584-2)
praktikant
v lekarno A. Šušteršiča v Krškem.

Po nizki ceni se proda
hiša
na Glincah pri Ljubljani.

Hiša je na lepem prostoru in ima 8
stanovanj. — Več se izve v upravnistvu
„Slov. Naroda“. (1605-1)

Firm. 222. Einz. I. 315/1

Bekanntmachung.

Beim dem k. k. Landes- als Handelsgerichte
in Laibach wurde die Eintragung der Ertheilung
der Einzel- Procura von Seite des Firmenhabsers
Robert Jungkunz an Heinrich Friedrich, Kaufmann
in Regensburg und Albrecht Reissweck, Kaufmann
in Regensburg, im Register für Einzelfirmen bei der
Firma:

„Lustthal- Videmer Farbwerke J. H.
Finck's Eidam“

vollzogen. (1597)

K. k. Landes- als Handelsgericht Laibach,
Abth. III., am 2. August 1900.

(Razglas. Pri c. kr. drž. kot trg. sodišču v
Ljubljani se je vpisala podelitev posamezne pro-
kure imetelja tvrdke Roberta Jungkunza, Henriku
Friedrichu, trgovcu v Reznem (Regensburg) in
Albertu Reisswecku, trgovcu v Reznem, v register
za posamezne tvrdke pri tvrdki „Lustthal-Videmer
Farbwerke J. H. Finck's Eidam (Dol- Videmska
tovarna za barve J. H. Fincka zet). — C. kr. drž.
kot trg. sod. v Ljubljani, odd. III., 2. avgusta 1900.)

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta
za ljudi in domače živali, a 40 kr. in 60 kr. se
dobi samo (1393-5)
v deželni lekarni pri Marliji pomagaj M. Leustek-a
v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako
zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18
podgan mrtvih in torej lahko vsakomur pripo-
ročam to sredstvo.
Schweinfurt 11. februvarja 1899.
L. Kres, mlekarja.

Svarilo!

**Predstojništvo meščanske korporacije v Kamniku, spo-
razumno z vodstvom lovišča v kamniški Bistrici, si usoja
naznaniti, da boče dne 13. in 14. avgusta t. l. v kamniških
planinah lov na divje kozle.**

**V ogib vsaktere nesreče so p. n. hribolazci uljudno
prošeni, da naj dne 13. avgusta opusté hojo v okrožju Bele
doline (Ojstrica, Škarje, Planjava, Zelenica, Erzenik), dne
14. avgusta pa v okrožji „Bistriškega izvirka“ (od Koker-
škega sedla do Kamniškega sedla). (1613-1)**

V Kamniku, dne 9. avgusta 1900.

Graščina

v krasni in zdravi legi **pod Rožnikom**,
četrť ure oddaljena od Ljubljane, z lepim,
senčnatim parkom in z vsemi udobnostmi,

se proda.

Posredovalci izključeni.

Natančna pojasnila daje **dr. Josip Furlan**,
advokat v Ljubljani. (1581-4)

Gospodje

vsakega stanu, kateri so znani v mestu in
v okolici, dobé pri malem trudu trajen in
dober zaslužek. (1606)
Povpraša naj se od 9.—12. ure dopolu-
dne v Florijanskih ulicah št. 50, I. nadstr.

Stanovanje

z dvema sobama in pritlikino odda se v
hiši št. 8 v Gradaških ulicah.
Več se izve istotam v I. nadstropji,
na desno. (1609-1)

Trgovski pomočnik

ki ima tudi zmožnost in veselje za poto-
vanje, vsprejme se s 1. ali 15. septem-
brom t. l. (1598-2)
Kje? pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Išče se takoj
gostilno v najem
v mestu ali na deželi.
Naslov: J. S., Dolenjska cesta št. 4,
I. nadstr. (1604)

2 čevljarska pomočnika

sprejmeta se takoj ali v teku 14 dni. Plača po
dogovoru. — Sprejme se tudi

vajenec. (1590-3)
zanesljiv in dobrih starišev.
Anton Omerzu, čevljar v Krškem.

Trgovski pomočnik

dobro izurjen v špecerijski in železninski
stroki. sprejme se takoj.
Ponudbe z referencami na A. Casa-
grande, Ajdovščina (Primorsko). (1587-2)

Izprašana poštna in brzojavna
upraviteljica

išče službe.
Ponudbe se prosi na upravnistvo „Slo-
venskega Naroda“ pod „A. Z.“. (1582-2)